

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Ο Δήμος Δράμας διοργανώνει σειρά επετειακών εκδηλώσεων
για τα ογδόντα τρία χρόνια από τη βουλγαρική θηριωδία
της περιόδου Σεπτεμβρίου - Οκτωβρίου 1941
και προσκαλεί τις Δραμινές και τους Δραμινοί να παραστούν
αποτίνοντας φόρο τιμής στους σφαγιασθέντες συμπατριώτες μας.

Οι εκδηλώσεις θα πραγματοποιηθούν
Σάββατο 21- Κυριακή 22 Σεπτεμβρίου και
Σάββατο 28- Κυριακή 29 Σεπτεμβρίου 2024
στην πόλη της Δράμας και τις Δημοτικές Κοινότητες.

Ο Δήμαρχος Δράμας
Γεώργιος Παπαδόπουλος

Οι Πρόεδροι

Δ.Κ. Δράμας

Σπύρος Φιλίππου

Δ.Κ. Χωριστής

Χαρίλαος Κωφού

Δ.Κ. Καλού Αγρού

Γεώργιος Παναγιώτογλου

Δ.Κ. Κουδουνίων

Μιχάλης Κοτσαμπάσης

Δ.Κ. Μοναστηρακίου

Ηρακλής Κιάκος

Δ.Κ. Μυλοποτάμου

Γεώργιος Αλεξιάδης

Δ.Κ. Νικοτσάρα

Χρήστος Τζάφος

ΣΑΒΒΑΤΟ 21 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2024

ΝΙΚΟΤΣΑΡΑΣ

10:30 Τέλεση μνημοσύνου στον Ιερό Ναό Αγίας Παρασκευής

11:00 Ομιλία για το ιστορικό της ημέρας από τον Πρόεδρο Τ.Σ. της Τ.Κ. Νικοτσάρα

-Προσκλητήριο σφαιασθέντων

-Κατάθεση στεφάνων

-Τήρηση ενός λεπτού σιγής

-Εθνικός Ύμνος

-Λήξη Τελετής

Την εκδήλωση συνοδεύει μουσικά η Φιλαρμονική Δήμου Δράμας

ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΣ

11:30 Επιμνημόσυνη δέηση στο Μνημείο των Σφαιασθέντων

11:45 Ομιλία για το ιστορικό της ημέρας από εκπρόσωπο του Πολιτιστικού Συλλόγου Μυλοποτάμου

-Προσκλητήριο σφαιασθέντων

-Κατάθεση στεφάνων

-Τήρηση ενός λεπτού σιγής

-Εθνικός Ύμνος

-Λήξη Τελετής

Την εκδήλωση συνοδεύει μουσικά η Φιλαρμονική Δήμου Δράμας

ΚΥΡΙΑΚΗ 22 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2024

ΔΡΑΜΑ- Μνημείο Δημάρχου Δράμας Θεόφιλου Αθανασιάδη

Η Πανηπειρωτική Ένωση τιμά

*τον Ηπειρώτη ήρωα πρώην Δήμαρχο Δράμας Θεόφιλο Αθανασιάδη,
ο οποίος εκτελέστηκε από τους Βουλγάρους στις 29 Σεπτεμβρίου 1941.*

07:30 Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Δράμας

10:30 Μετάβαση στο μνημείο του Δημάρχου Δράμας Θεόφιλου Αθανασιάδη

-Επιμνημόσυνη δέηση

-Ομιλία για τη ζωή και τη δράση του Θεόφιλου Αθανασιάδη από το φιλόλογο Γρηγόρη Μαρτίνη

-Κατάθεση στεφάνων

-Τήρηση ενός λεπτού σιγής

- Εθνικός Ύμνος

-Λήξη Τελετής

ΜΝΗΜΕΙΟ ΚΟΡΥΛΟΒΟΥ

11:15 Επιμνημόσυνη δέηση στο Μνημείο Κορυλόβου

-Κατάθεση στεφάνων

-Τήρηση ενός λεπτού σιγής

- Εθνικός Ύμνος

-Λήξη Τελετής

ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙ

11:45 Επιμνημόσυνη δέηση στο Μνημείο των Αδερφών Μαίρης και Σταματίας Ζαχαροπούλου, Ελένης Μπρέζα, Χρηστάκου Ζεφαλή και Ιωάννη Μαυρίδη

-Κατάθεση στεφάνων

-Τήρηση ενός λεπτού σιγής

- Εθνικός Ύμνος

-Λήξη Τελετής

ΣΑΒΒΑΤΟ 28 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2024

ΚΟΥΔΟΥΝΙΑ

10:30 Επιμνημόσυνη δέηση στο Μνημείο των Σφαγιασθέντων

10:45 Ομιλία για το ιστορικό της ημέρας

-Προσκλητήριο σφαγιασθέντων

-Κατάθεση στεφάνων

-Τήρηση ενός λεπτού σιγής

-Εθνικός Ύμνος

-Λήξη Τελετής

Την εκδήλωση συνοδεύει μουσικά η Φιλαρμονική Καλού Αγρού

ΚΑΛΟΣ ΑΓΡΟΣ

11:30 Επιμνημόσυνη δέηση στο Μνημείο των Σφαγιασθέντων

11:45 Ομιλία για το ιστορικό της ημέρας

-Προσκλητήριο σφαγιασθέντων

-Κατάθεση στεφάνων

-Τήρηση ενός λεπτού σιγής

-Εθνικός Ύμνος

-Λήξη Τελετής

Την εκδήλωση συνοδεύει μουσικά η Φιλαρμονική Καλού Αγρού

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2024

ΔΡΑΜΑ

07:30 Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Δράμας

10:00 Προσέλευση επισήμων

10:30 Τέλεση Μνημοσύνου

-Ομιλία για το ιστορικό της ημέρας, από τον κ. Δημήτρη Μαυρόπουλο, Διευθυντή του 15^{ου} Δημοτικού Σχολείου Δράμας.

- Μετάβαση στο Μνημείο Σφαγιασθέντων, έναντι Ξενοδοχείου «Ξενία»

-Επιμνημόσυνη δέηση

-Κατάθεση στεφάνων

-Τήρηση ενός λεπτού σιγής

- Εθνικός Ύμνος

-Λήξη Τελετής

Την εκδήλωση συνοδεύει μουσικά η Φιλαρμονική Δήμου Δράμας

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2024

ΧΩΡΙΣΤΗ

11:30 Μετάβαση με πομπή στο Μνημείο Σφαγιασθέντων το 1941

- Επιμνημόσυνη δέηση

- Ομιλία για το ιστορικό της ημέρας

- Προσκλητήριο σφαγιασθέντων

- Κατάθεση στεφάνων

- Τήρηση ενός λεπτού σιγής

- Εθνικός Ύμνος

- Λήξη Τελετή

**ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΦΑΓΕΣ ΣΤΗ ΔΡΑΜΑ,
ΤΗ Δ.Κ. ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΧΩΡΙΣΤΗΣ ΚΑΙ ΤΙΣ Τ.Κ. ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙΟΥ,
ΚΟΥΔΟΥΝΙΩΝ, ΚΑΛΟΥ ΑΓΡΟΥ, ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ ΚΑΙ ΝΙΚΟΤΣΑΡΑ**

Η αγάπη για την ελευθερία είναι μία από τις κινητήριες δυνάμεις της ιστορίας. Και αυτή η αγάπη για την ελευθερία πληρώνεται συνήθως ακριβά με αίμα και δάκρυ, με θάνατο και πένθος, με φρίκη και όλεθρο. Με τέτοιο ακριβό τίμημα πλήρωσαν η μαρτυρική Δράμα και η περιοχή της την εξέγερση κατά των βουλγαρικών δυνάμεων κατοχής το βράδυ της 28ης Σεπτεμβρίου του 1941.

Οι περισσότεροι από εκείνους που πήραν μέρος στην εξέγερση, την πρώτη αντιστασιακή ενέργεια στη σκλαβωμένη Ελλάδα, ήταν απλοί άνθρωποι από τη Δράμα και τα χωριά της φορτωμένοι με οδυνηρές μνήμες από τις δύο προηγούμενες βουλγαρικές κατοχές του 1912-13 και του 1916-18, άνθρωποι που δεν άντεχαν να βλέπουν τους ίδιους αδίστακτους κατακτητές να σφετερίζονται για τρίτη φορά μέσα σε μισό αιώνα τη γη και τις περιουσίες τους.

Το βράδυ της Κυριακής 28 Σεπτεμβρίου 1941 σε είκοσι δύο συνολικά οικισμούς σημειώθηκαν εξεγέρσεις, κατά τις οποίες σκοτώθηκαν σαρανταεφτά (47) Βούλγαροι και βουλγαρίζοντες. Άνεμος ελευθερίας έπνευσε προς στιγμήν στα χωριά του δραμινού κάμπου, όπου χτύπησαν οι καμπάνες και υψώθηκαν ελληνικές και ερυθρές επαναστατικές σημαίες και το όραμα της ελευθερίας μέθυσε τις καρδιές. Ωστόσο το θαύμα της κατάλυσης της βουλγαρικής κυριαρχίας δεν θα κρατούσε πάνω από μία νύχτα. Από τα ξημερώματα οι εξεγερθέντες άρχισαν να εγκαταλείπουν τις κατοικημένες περιοχές. Πολλοί κάτοικοι πήγαν μαζί τους είτε από ενθουσιασμό είτε από φόβο για επικείμενα αντίποινα. Και πραγματικά «ο Άδης ηκολούθει».

Στη Δράμα από τα ξημερώματα της Δευτέρας 29 Σεπτεμβρίου 1941 άρχισαν μαζικές συλλήψεις. Για τους Βουλγάρους όλοι ήταν ένοχοι. Οι καπνεργάτες που πήγαιναν στα καπνομάγαζα, οι μεροκαματιάρηδες που ξεκινούσαν για τις δουλειές τους, οι καταστηματάρχες που άνοιγαν τα μαγαζιά τους, οι χωρικοί που κατέβαιναν για το παζάρι (γινόταν τότε κάθε Δευτέρα), οι κάτοικοι που ήταν κλεισμένοι στα σπίτια τους. Γέμισαν τα στρατόπεδα και οι αστυνομικοί σταθμοί από ανύποπτους πολίτες, που δεν είχαν καμία απολύτως ανάμειξη στα γεγονότα. Την ίδια μέρα άρχισαν αθρόες ομαδικές εκτελέσεις. Πολύ αίμα χύθηκε στην περιοχή του Ινστιτούτου Καπνού, στους πρόποδες του Κορυλόβου, πίσω από το Γυμνάσιο Αρρένων, πίσω από το Πάρκο των Κομνηνών, στην οδό Μεγάλου Αλεξάνδρου και τα νεκροταφεία της Στενημάχου.

Σύμφωνα με τις πρόσφατες έρευνες ο συνολικός αριθμός των θυμάτων μόνο μέσα στην πόλη της Δράμας ήταν τουλάχιστον πεντακόσιες εξήντα δύο (562) ψυχές.

Για τη θυσία αυτή η Δράμα χαρακτηρίστηκε ως «μαρτυρική πόλη» με το Π.Δ. 398 (Φ.Ε.Κ. 277/Α' /16.12.1998).

Ασφαλώς η αποκρουστικότητα ενός εγκλήματος δεν κρίνεται μόνο από τον απόλυτο αριθμό των θυμάτων αλλά και από την αγριότητα και το μίσος εκείνων που το

διέπραξαν. Τα βουλγαρικά αντίποινα ήταν ψυχρά και μελετημένα και αποσκοπούσαν όχι μόνο στο να καταπνίξουν την εξέγερση αλλά, κυρίως, στο να καταρρακώσουν το ηθικό των Ελλήνων και να αλλοιώσουν την πληθυσμιακή σύνθεση της Ανατολικής Μακεδονίας εξοντώνοντας ή απομακρύνοντας από τα εδάφη της το ελληνικό στοιχείο και ιδίως το προσφυγικό. Η βουλγαρική μανία επεκτάθηκε πολύ πιο πέρα από τον χώρο εκδήλωσης των εξεγέρσεων. Συνολικά εκατόν δύο χωριά και πόλεις της Ανατολικής Μακεδονίας δοκιμάστηκαν με τον έναν ή τον άλλο τρόπο. Σημειώθηκαν αεροπορικοί βομβαρδισμοί σε κατοικημένους τόπους με θύματα γυναικόπαιδα και αμάχους. Πραγματοποιήθηκαν ομαδικές και μεμονωμένες εκτελέσεις αθώων ανθρώπων. Πυρπολήθηκαν ολόκληροι οικισμοί. Ληλατήθηκαν περιουσίες. Βασανίστηκαν εκατοντάδες άντρες και βιάστηκαν πολλές ανυπεράσπιστες γυναίκες.

Σε όλη την έκταση του σημερινού Δήμου Δράμας ο αριθμός των θυμάτων ήταν ο εξής:

- Στη Δ.Κ. Χωριστής, η οποία με το Π.Δ.140 (ΦΕΚ 197/Α'/05.08.2005) χαρακτηρίστηκε ως μαρτυρικό χωριό, εκατόν σαρανταεφτά (147) άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους στη ματωμένη «Γκιόλα» και αλλού. Οι νεκροί αυτοί ήρθαν να προστεθούν στις εξακόσιες εικοσιτρείς (623) απώλειες που είχε η Χωριστή κατά τη δεύτερη βουλγαρική κατοχή (1916-1918).
- Στην Τ.Κ. Κουδουνίων οι νεκροί ήταν εικοσιπέντε (25). Οι περισσότεροι από αυτούς κάηκαν μέσα σε αχυρώνα, στον οποίο οι Βούλγαροι τους έκλεισαν προτού τον πυρπολήσουν.
- Στην Τ.Κ. Καλού Αγρού το τίμημα ήταν εικοσιέξι (26) νεκροί και πολλά σπίτια που καταστράφηκαν.
- Στην Τ.Κ. Μυλοποτάμου οι νεκροί ήταν εννέα (9).
- Από την Τ.Κ. Νικοτσάρα, τέλος, τέσσερις άνθρωποι καταδικάστηκαν σε θάνατο από βουλγαρικό στρατοδικείο και εκτελέστηκαν στη Δράμα ως πρωτεργάτες της εξέγερσης, ένας (1) κάηκε στον αχυρώνα των Κουδουνίων και ένας (1) πνίγηκε στον Στρυμόνα.

Ας είναι αιωνία η μνήμη όλων αυτών που θυσιάστηκαν για να ζούμε εμείς σήμερα ελεύθεροι στον τόπο μας. Η θυσία τους, εκτός από όλα τα υπόλοιπα, μας διδάσκει ότι το μέλλον της ανθρωπότητας και την ευτυχία των παιδιών μας την εξασφαλίζουν αποτελεσματικά μόνο η διαρκής ειρήνη, η ειλικρινής φιλία και η αγαστή συνεργασία μεταξύ των λαών.